

Asia: VN/38625/2025

Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO

Asia Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista 321/2025

Viite Asianumero VN/38625/2025

Johdanto

Yleisenä huomiona säädös on sisällöltään pääasiassa kuin kokemattomille hevosharrastajille suunnattua ohjeistusta hyvästä hevosenpidosta. Sisältö on lisäksi monin paikoin ristiriidassa kokeneiden hevosihmisten käsitysten kanssa siitä, mikä on hyvää hevostenpitoa. Tutkittua vertaisarvioitua tietoa ei ole asioista eikä kovin helposti voikaan olla. Moni säädöksen määräys näyttäisi olevan kokemattomien tai vähällä käytännön kokemuksella olevien ihmisten inhimillisestä näkökulmasta tehtyjä mielipiteitä hevosen hyvinvointiin liittyvistä asioista, jotka on maailmalla isommissa hevosmaissa viime vuosina jopa todettu olevan aivan päinvastoin, kuten esimerkiksi hevosten asuminen ulkona. Tietyt säädöksen vaatimukset tuntuisivat olevan pienen ihmisjoukon mielipiteitä ja ideologisen ajattelun ohjaamia vaatimuksia. Lähtökohta näyttäisi olevan edellytys, että hevosen pitäisi asua paratiisissa eikä pienintäkään epämukavuutta saisi olla. Kaiken lisäksi monet vaatimukset käsittelevät marginaalista ongelmaa, eivät lisää hevosen hyvinvointia juurikaan taikka saattavat pahimmillaan heikentää keskimääräistä hevosten kokonaishyvinvointia paljonkin.

Säädösten vaikutuksista ei myöskään ole tehty kunnollisia vaikutusarvioita. Monet säädöksen vaatimukset aiheuttavat suurta henkistä stressiä hevosihmisille. On täysin valvojan mielivallan

varassa, miten monia asioita tulkitaan. Valvontaeläinlääkäreissä on paljon sellaisia, joilla ei ole ollenkaan tai joilla on hyvin ohut kokemus hevosista ja säädösten tulkitseminen on näin ollen myös valvojille vaikeaa. Lisäksi jos säädöksessä on tarkkoja numeerisia arvoja tai muita tarkkoja määreitä (esimerkiksi kuraiset kaviot), niissä ei silloin lähtökohtaisesti ole harkinnan varaa. Tämänhetkiset säädöstekstit tulevat suurella todennäköisyydellä aiheuttamaan oikeusmurhia ja aiheuttavat nyt jo suunnatonta pelkoa ja stressiä hevosihmisille.

Monet säädöksen vaatimukset aiheuttavat myös kohtuuttomia taloudellisia vaikutuksia hevostaloudelle. Hevosyritysten toiminta ei ole keskimäärin kovin kannattavaa liiketoimintaa. Hevosen omistajille hevosen pito on lähes aina vain kallis harrastus. Hevostaloudessa on kuitenkin suuri määrä työpaikkoja ja lisäksi hevoset tarjoavat harrastajille liikuntaa, ulkoilua ja runsaasti mielihyvää. Hevosenomistajat rahoittavat hevostaloudessa pyöriviä yrityksiä ja työllistävät näin välillisesti ison määrän ihmisiä. Työllistävät yritykset joutuvat siirtämään kaikki kustannukset asiakasmaksuihin. Hevostalous ei kuitenkaan tällä hetkellä kestä minkäänlaista kustannusten nousua ja kaikki hinnankorotukset ovat erittäin vaikeita toteuttaa alan huonon taloudellisen kannattavuuden vuoksi. Alalla ei kerta kaikkiaan ole varaa kustannusten nousuun. Mikäli lainsäädännöllä aiheutetaan hevostaloudelle merkittävästi lisää kustannuksia, tulee se väistämättä aiheuttamaan taloudellisia vaikeuksia ja jopa toiminnan lopettamista monelle yrittäjälle. Tämä puolestaan vähentää alan työpaikkoja välittömästi, koska ala on lähtökohtaisesti runsaasti ihmistyötä vaativaa toimintaa, mitä eivät tekoäly ja robotit tule koskaan korvaamaan.

Hevosala toimii hyvin pitkälti ensisijaisesti rakkaudesta hevoseen ja kaikki toiminta tähtää siihen, että hevosen on mahdollisimman hyvä olla. Hevosen suorittamisen ja kilpailumenestyksen tärkein edellytys on myös, että hevonen voi hyvin. Yksityiskohtaiset poninhoito-oppaan tasoiset säädökset, joiden määräyksiä ei ammattilaiset suurelta osin edes allekirjoita, loukkaavat siksi myös suuresti hevosihmisiä. Koko asetus pitäisi kumota kokonaisuudessa, niin vähän hyvää ja oikeaa asiaa siinä on. Jos asetusta kuitenkin välttämättä tarvitaan, tulee valmistelu tehdä huolella ammattimaisia hevosihmisiä kuunnellen, tukeutuen vertaisarvioituun tutkimustietoon soveltuvien osien, sikäli mikäli sellaista löytyy ja suorittaen selkeät ja monipuoliset vaikutusten arvioinnit sekä hevostalouteen työllistäjänä että yhteiskuntaan muuten. Sen lisäksi, että säädöksellä saattaa olla suuret negatiiviset vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin, kilpailuun, investointeihin ja hallinnolliseen taakkaan, sillä on todennäköisesti myös paljon muita yhteiskunnallisia ja inhimillisiä vaikutuksia.

Yksityiskohtaiset kommentit eri pykälien teksteihin:

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) nojalla:

1 §Soveltamisala

Tätä asetusta ei sovelleta sirkuksessa tai koe-eläinlaitoksessa pidettäviin hevosiin. Mitä tässä asetuksessa säädetään hevosesta, koskee myös aasia sekä aasin ja hevosen risteytymää.

2 §Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) tallilla rakennusta, jossa hevosia pidetään joko yksittäiskarsinoissa tai ryhmäkarsinoissa;
- 2) pihatolla rakennusta tai rakennuksen osaa, jossa hevosia pidetään ja joka tarjoaa hevosille kuivan makuutilan ja mahdollisuuden ulkoilla vapaasti;
- 3) tarhalla aidattua aluetta, jossa hevosella on mahdollisuus liikkua vapaasti ulkona, sekä laidunta kasvukauden ulkopuolella.

3 § Hevosen käsittely sekä kielletyt ja sallitut välineet

Hevonen on totutettava käsittelyyn varhaisella iällä.

Hevosta ei saa kytkeä kuolaimista. Hevosen jalkoja ei saa sitoa yhteen. Hevosen jalat saa kuitenkin sitoa yhteen astutusliinoilla hevosen astutuksen, siemennyksen tai eläinlääketieteellisen tutkimuksen ja toimenpiteen yhteydessä.

Imppauspantaa saa käyttää ainoastaan eläinlääketieteellisestä syystä viimesijaisena keinona, jos muut toimenpiteet hevosen hyvinvoinnin edistämiseksi eivät estä imppaamista.

- Marginaalinen ongelma, kuuluko oikeasti säädösten alaan?

Hevosen kielen saa sitoa vain ajamisen ajaksi, jos se on tarpeen estämään kielen nostaminen kuolaimen päälle. Sitomiseen saa käyttää vain materiaalia, joka ei aiheuta kudonvaurioita eikä häiritse verenkiertoa.

- Onko paljon ongelmia kielisiteestä vai onko vain asia, mikä tuntuu tietämättömästä pahalta? Ongelmien esiintyminen on erittäin harvinaista ja kielisiteen käyttämisen positiiviset vaikutukset turvallisuuteen ovat suuret.

Hevosen varusteiden on oltava hevoselle sopivat. Varusteiden puhtaudesta ja huollosta on huolehdittava. Rikkoutuneita varusteita ei saa käyttää.

- Todella outo määräys lainsäädäntötasolla. Onko todellakin niin paljon epäkohtia tässä, että niistä johtuu niin suurta vaaraa, että pitää säädöksessä asiasta määrätä. Epäsopivat satulat ratsuilla ehkä? Saadaanko nyt tällä sitä estettyä?

4 § Hevosen hoito

Hevonen on rokotettava tarvittaessa.

- Turha teksti säädöksessä, koska mukana määre tarvittaessa. Mitä se sitten tarkoittaa, koska on tarvittaessa? Tarttuvien tautien kyseessä ollessa on olemassa tautilista, joka antaa viranomaisille valtuudet määrätä toimenpiteistä. Muussa tapauksessa laatuasia/taloudellinen asia, ei hyvinvointiasia eikä varsinkaan säädösten tasolla sellainen.

Hevosen loishäädöstä on huolehdittava.

- Ei kuulu säädösten tasolle.

Lisäksi on huolehdittava siitä, että eläinlääkäri tarkastaa hevosen suun ja hampaat säännöllisesti, ja hampaat on tarvittaessa hoidettava.

- Ei kuulu säädösten tasolle. Aiheuttaa merkittäviä turhia kustannuksia, koska suun tarkastamisen tarve on yksilöllinen. Pitäisi riittää, että havaittaessa ongelmia, joita ei hoideta, siitä voi tulla seuraamuksia, mikä sisältyy jo olemassa oleviin säädöksiin. Samalla logiikalla pitäisi tarkistaa ennalta monia muitakin vaivoja. Tämä on eläinlääkäriammattikunnan ajama ammattipoliittinen asia, koska kaikki hammashoidot halutaan kuuluvan vain eläinlääkäreille. Tärkein asia hevosten hyvinvoinnin kannalta on kiillepiikkien liiallisen kasvun haittojen ehkäisy ja ns raspauksen voi suorittaa muukin asian osaava henkilö kuin eläinlääkäri. Tämän tason ylittävä diagnostiikka ja hoito ovat normaalia hevosten terveydentilan seurantaa ja hoitoa, mihin ei tule säädösten tasolla antaa yksityiskohtaisia määräyksiä. Säädetekstin vaatimus on kohtuuton eikä kustannusvaikutusta tai muutakaan käytännön ongelmaa hevosentaloudelle ole arvioitu.

Hevosten kavioiden puhdistuksesta on huolehdittava.

- Mitä tämä tarkoittaa? Vaatimus on turha. Esimerkiksi siitoshevosten kavieria ei ”puhdisteta” ehkä ikinä koko elinaikana, vain vuolujen ja kengityksen yhteydessä tulee siistittyä. Myöskään kengälistien hevosten kavioiden rutiinimaiselle puhdistamiselle ei ole mitään perustetta tai tarvetta, harrastelijoiden tapa, minkä merkitystä ammattilaiset eivät ymmärrä, vaan pitävät sitä ihmisen kynsien lakkaamiseen verrattavana toimintana hyödyttään.

Kaviot on vuoltava säännöllisesti sekä kengitettävä tarvittaessa. Liukkaalla kelillä hevosen kengät on varustettava hokeilla tai muilla liukastumisen estävillä varusteilla.

- Minkä takia tällainen vaatimus on asetuksessa? Ja mikä on riittävän liukas. Liukkauden vaaroja voi torjua monella muullakin tavalla, mm hiekoittamalla kulkutiet. Asia pitää olla vastuullisen hoitajan harkinnassa, milloin ja mitä keinoja liukkauden aiheuttamien riskien estämiseen tarvitaan.

Jos hevosella käytetään kuolaimia, kuolainalueen kunto on tarkastettava säännöllisesti. Jos tarkastuksessa havaitaan kuolainalueella vaurioita, on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin vaurioiden korjaamiseksi ja uusien vaurioiden ehkäisemiseksi.

- Kovin outo vaatimus säädökseen ja lähes mahdoton valvoa. Ja sisältyy yleisiin vaatimuksiin hevosten terveydentilasta.

5 §Sosiaaliset suhteet KOKO PYKÄLÄ POIS TAI MUUTETTAVA JÄRKEVÄKSI

Hevosella on oltava näkö- ja kuuloyhteys toiseen hevoseen pysyvässä pitopaikassa sekä mahdollisuus päivittäiseen turpakosketukseen toisen hevosen kanssa karsinassa, pihatossa, tarhassa tai laitumella.

Edellä 1 momentissa säädetyistä poiketen aasilla on oltava näkö- ja kuuloyhteys lajitoveriinsa pysyvässä pitopaikassa sekä mahdollisuus päivittäiseen turpakosketukseen lajitoverinsa kanssa karsinassa, pihatossa, tarhassa tai laitumella.

Edellä 1 ja 2 momentista momentissa säädetyistä voidaan poiketa, jos yksi tai useampi hevonen on poissa lyhytaikaisesti tarhauksen, liikuttamisen, kilpailu- tai valmennusmatkan tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyistä voidaan poiketa enintään 12 viikon ajan myös, jos yhdestä tai useammasta hevosesta joudutaan äkillisesti luopumaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyistä voidaan lisäksi poiketa lyhytaikaisesti eläinlääketieteellisestä syystä.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyistä poiketen mahdollisuutta päivittäiseen turpakosketukseen ei tarvitse olla oriilla, eläinlääkärin toimitiloissa, karanteenitalleissa ja siittoloissa olevalla hevosella eikä silloin, kun hevonen on lyhyen ajan kilpailu- tai valmennustapahtumassa.

- Koko pykälä poistettava tai muutettava järkeväksi, tutkimustieto asiasta ohutta ja vaatimuksella voi olla suuria seurausvaikutuksia hevosenpitoon. Jo se, että on noin monta poikkeusta, kertoo, että vaikea toteuttaa. Ja se, että hevosta ei enää saa pitää yksin, onko selvitetty, kuinka montaa hevosenpitäjää asia koskee? Joutuuko moni lopettamaan hevosenpidon tämän vuoksi? Eipä taida missään muualla maailmassa olla tällaista sääntöä? Tietysti hevonen tykkää, että sillä on kaveri, mutta miten suuri hyvinvointipuute se oikeasti on, jos se kaveri on vaikka vuohi. Tai ihminen. Onko tutkimustietoa vai vain mutua? Ja missä menee raja siinä, mikä on hyväksyttävää? Aika moni olosuhdeasia on sellainen, että siihen tottuu ja on ihan tyytyväinen elämään. Jos kaikki muut asiat ovat kovin hyvin, mutta ei ole lajitoveria, onko kokonaisuusonnellisuus millä tasolla.

6 §Varsojen sosiaalisia suhteita koskevat lisävaatimukset

Varsaa ei saa vieroittaa alle puolen vuoden ikäisenä. Vieroituksen on tapahduttava vaiheittain.

- Ihan hyvä ja tavoiteltava asia, mutta ei varmaankaan ole niin tärkeää, että viedään säädöstasolle. Tutkimusta on, että on vähemmän stressiä, jos vierotus tehdään myöhemmin ja asteittain, mutta tutkimustuloksetkin kiistanalaisia ja luotettava pitkäaikaisvaikutusten tutkimustieto ohutta tai olematonta. Jos tämä tason vaatimuksia esitetään, pitäisi olla selkeää tutkimusnäyttöä vaaroista. Toki perustelut aikaiseen vierotukseen on hyvä olla ja seuraava momentti antaa tähän

mahdollisuuden, mutta kuuluuko olla säädöksessä, kun asian kanssa ei ylipäättään tiettävästi ole ongelma käytännössä. Hyvän hevosenpidon ohjeisiin voi kuulua, mutta ei säädösten tasolle. Lisäksi joskus voi olla tammastakin johtuva syy vierottaa varsa vähän aikaisemmin.

Edellä 1 momentissa säädetyistä voidaan poiketa, jos poikkeaminen on perusteltua varsan kokonaisuhyvinvoinnin kannalta ja varsa on kehitystasoltaan valmis vieroitettavaksi. Vieroitusiästä voidaan poiketa kuitenkin enintään 15 päivää. Edellä 1 momentissa säädetyistä voidaan poiketa myös, jos tamman tai varsan terveys sitä eläinlääkärin arvion mukaan edellyttää.

Alle 24 kuukautta vanhalla hevosella on oltava tarhassa ja laitumella vähintään yksi toinen hevonen seuranaan. Tästä voidaan poiketa, jos hevoset ovat kengitettyjä ja on vaarana, että ne vahingoittavat toisiaan.

- Ihan hyvä tavoite, mutta tekee mm yhden tamman varsottamisen ja varsan kasvattamisen kotona monelle mahdottomaksi. Onko kysytty tämän määräyksen vaikutusarvioita?

7 § Ruokinta ja juotto

Juoma-automaatteja käytettäessä on automaatissa veden virtausnopeuden oltava vähintään kuusi litraa minuutissa.

- Miksi? Säädösteksti juontaa juurensa varmaankin tuotantoeläinten th-vaatimuksista, kun halutaan, että päiväkasvu on mahdollisimman korkeaa. Halutaan varmistaa, että sika/nauta juo mahdollisimman paljon, jolloin syö myös enemmän ja tuottaa enemmän.

Hevosella on oltava vettä jatkuvasti saatavilla myös muussa kuin pysyvässä pitopaikassa.

- Mikä on peruste? Ennen hevoset juotettiin kolme kertaa päivässä normaalisti. Luonnossa hevonen voi joutua hakemaan juomapaikkaa vuorokaudenkin. Ei fysiologista tarvetta tällaiselle. Syy ilmeisesti se, että valvojen työ helpottuu, mutta janon pysty toteamaan esimerkiksi ihan tarjoamalla vettä. Jos juo heti ämpärin tyhjäksi, voi päätellä, ettei ole juotettu riittävästi ja on saattanut kärsiä janosta.

Silloin, kun vesi muussa kuin pysyvässä pitopaikassa sääolosuhteiden takia jäätyy, hevosella on kuitenkin oltava vettä saatavilla vähintään kuuden tunnin välein.

- Kuollut kirjain, koska mahdoton valvoa.

Hevosen on saatava riittävästi karkearehua. Karkearehun saanti on järjestettävä siten, ettei hevosen tarvitse olla ilman karkearehua yhtäjaksoisesti yli kuutta tuntia.

- Kuollut kirjain, vrt ed

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyistä vaatimuksista voidaan poiketa eläinlääketieteellisestä syystä.

Juoma- ja ruokintapaikkojen määrä on suhteutettava pitopaikan eläinmäärään. Kaikkien hevosten on mahdollista syömään samanaikaisesti ryhmäkarsinoissa, pihatossa ja tarhassa, jos niissä ruokitaan hevosia.

- Määräys poistettava. On täysin hyväksyttävää, että esimerkiksi varsapihatoissa on heinähäkki, missä varsat saavat vapaasti heinää, mutta eivät mahdu kaikki yhtäaikaan syömään. Vuorottelevat luontevasti. On myös täysin hyväksyttävää ruokkia ryhmiä eriaikaan, jos käytännön tarve.

Pihatossa on oltava juoma-automaatteja vähintään yksi jokaista alkavaa 10 hevosen ryhmää kohden. Jos käytetään juoma-astioita, on niitä oltava vähintään yksi alkavaa 20 hevosen ryhmää kohden kuitenkin siten, että juoma-astioita on yli 10 hevosen ryhmälle oltava vähintään kaksi.

Ruokinta-astioiden ja juoma-astioiden puhtaudesta on huolehdittava.

- Laatu järjestelmäänsä, aika outo teksti hyvinvointisäädöksessä. Ja miten tätä mitataan?

8 § Hevosen hyvinvoinnista huolehtiminen

Jokaisella hevosella on oltava yhtäaikaan pitopaikka tallissa tai pihatossa.

- Tämä lause on otettava pois ehdottomasti, ei ole mitään perustetta vaatimukselle. Viimeiset 10 vuotta Suomessa on rakennettu hevoselle ihanteellisia olosuhteita monessa isossa valmennustallissa. Hevoset saavat olla yötä päivää ulkona, niillä on katos (kolme seinää ja katto, kuivitettu makuupaikka) ja tarvittaessa loimi päällä. Nykyaikaiset loimet ovat luonnollisen talvikarvakerroksen veroisia ja jos hevonen saa kasvattaa normaalin talvikarvan, se ei Suomen olosuhteissa tarvitse koskaan loimea. Se valitsee itse olla ulkona sekä sateella että kylmässä. Ruokintakysymys, kunhan saa riittävästi ravintoa, hevonen tuottaa aineenvaihdunnallaan niin paljon lämpöä, että Suomessa ei ole koskaan olosuhdetta, ettei tärkeitä. Samoin vesi valuu ”kuin hanhen selästä”, ei kastele hevosta. Jokainen hevosta pessyt tietää tämän, joutuu harjalla tms ”hankaamaan” veden iholle karvan sisälle.

Karsinassa ja pihatossa on oltava kuiviketta niin paljon, että hevonen pysyy riittävän puhtaana ja hevosen makuupaikka on riittävän pehmeä. Hevosen iho ei saa rikkoontua tai kulua karvattomaksi sen käydessä makuulle tai sen noustessa jalkeille.

Hevonen on otettava sisälle talliin tarhasta tai laitumelta taikka laitumelta pihattoon, jos sää- tai muut olosuhteet sitä vaativat. Hevosta ei kuitenkaan tarvitse ottaa sääolosuhteiden vuoksi sisälle, jos tarhassa tai laitumella on säänsuoja, jossa on riittävästi tilaa kaikille hevosille.

- Tämäkin on vaarallinen määräys, koska tulkinta siitä, mikä on tuollainen sääolosuhde, voi olla aika venyvä ja henkilöstä riippuva. On kuulunut monenlaista tulkintaa vesisateesta yli 5 pakkasasteen kylmyyteen ja auringonpaisteeseen laitumella, kaikki vaarantavat kuulemma hevosen hyvinvoinnin. Australialaisilla hevosilla ei ole tällaisia ongelmia, avoimilla laitumilla pidetään ja on melkoisen paljon tukalampi keli kuin meillä kesällä. Kanadassa hevoset asuvat ympäri vuoden ulkona ja jopa varsovat ulkona, vaikka arktiset olot. Ja ovat paljon terveempiä kuin ennen, kun pidettiin talleissa sisällä. Eivät menisi suin surminkaan enää vanhaan systeemiin. Ja hyvin ne näyttävät kaikki luonnoneläimetkin ympäri vuoden ulkona pärjäävän. Hevosen karvapeite ja aineenvaihdunta mahdollistavat saman, kunhan saa kasvattaa karvan (tai pidetään tarvittaessa hyvää loimea) ja saa riittävästi ravintoa.

Rakennetussa säänsuojuksessa on oltava katos ja vähintään kaksi seinää. Luonnon puustosta muodostuvassa säänsuojuksessa puuston on oltava riittävän tiheä hevosten suojaamiseksi.

Hevosella on oltava mahdollisuus riittävään päivittäiseen lepoon makuulla. Jos olosuhteet eivät tarhassa tai laitumella tarjoa hevoselle mahdollisuutta riittävään lepoon makuulla, on hevosen päästävä päivittäin lepäämään talliin tai pihattoon.

- Hevonen nukkuu normaalisti makuulla kai yleensä vain noin 2h/vrk. Ihan kohtuullinen vaatimus, mutta esimerkiksi se, että ovat vuorotellen sisällä, pitäisi olla ihan ok. Karsinoita ei siis tarvitse olla joka hevoselle, jos hevoset esimerkiksi asuvat pääasiassa ulkona, vaikka niillä ei olisi pihatton tasoista sisätilaa.

Jos hevosen hyvinvoinnissa tai pitopaikassa havaitaan epäkohtia tai puutteita, on ryhdyttävä toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien tai puutteiden korjaamiseksi.

9 § Hevosen tarhaus ja laiduntaminen

Hevosella on oltava mahdollisuus liikkua vapaasti tarhassa tai laitumella päivittäin.

Edellä 1 momentissa säädetystä voidaan poiketa eläinlääketieteellisistä syistä, hevosten kilpailu- ja valmennustapahtumien aikana tai poikkeuksellisissa sääolosuhteissa.

Hevosta saa pitää tarhassa ja laitumella kytkettynä ainoastaan tilapäisesti ja siten, että se on jatkuvasti valvonnassa.

10 § Laitumia ja tarhoja koskevat vaatimukset

Laitumien ja tarhojen aitaamiseen käytettyjen rakenteiden on oltava hevoselle turvallisia eikä niissä saa käyttää piikkilankaa. Aitauksen on oltava helposti hevosen havaittavissa. Aitauksessa ei saa olla ahtaita tai teräviä kulmia.

Tarhan pohjan on oltava hevoselle turvallinen. Hevosen on voitava keliolosuhteista riippumatta seistä tarhassa paikassa, jossa sen kaviot eivät uppoa liettyneeseen maa-ainekseen.

- Lopettaa hevosten pidon pitkälti ainakin Jyväskylän tason alapuolelta koko Suomesta. Ei ole marraskuussa ja keväällä roudan sulaessa aina tällaista olosuhdetta. Ja hevonen valitsee olinpaikan tarhassa täysin tästä riippumatta, ei valitse kuivaa paikkaa, vaikka voisi. Muut seikat paljon tärkeämpiä hevoselle. Esimerkiksi sisääntuloaikana seisovat kaikkein pahimmassa kurassa portin edessä, vaikka kuvia paikkojakin tarhassa tarjolla. Eikä kura ole vaarallista muuta kuin poikkeustapauksissa joillain herkillä (yleensä valkoinen jalka), joilla tietysti koitetaan välttää kuraisia olosuhteita, mutta koskee hyvin pientä osaa hevosista. Normaalisti on niin kuin Naantalin kylpylän savihoidot, joihin tätäkin säädöksen kohtaa valmistelleet luultavasti isolla rahalla haluaisivat mennä. Ei mitään haittaa, jos nyt ei hyötyäkään.

Lanta ja rehuntähteet on kerättävä tarhasta riittävän usein.

- Miten liittyy hevosten hyvinvointiin? Ei mitenkään.

Edellä 8 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen aasilla on oltava laitumella ja tarhassa aina rakennettu säänsuoja, jossa on riittävästi tilaa kaikille aaseille.

Uuden rakennettavan talli- ja pihattorakennuksen yhteydessä olevan tarhan pinta-alan on oltava vähintään 300 neliometriä.

- Millä perusteella? Onko jotain vertaisarvioitua tutkimustuloksia asiasta, joihin voisi luottaa, ettei vain mutua inhimillisestä näkökulmasta? Tarve riippuu täysin hevosesta. Esimerkiksi vanhat siitostammat eivät juurikaan liiku tarhassa eivätkä näin ollen tarvitse yhtä isoa tarhaa kuin vaikka nuoret varsat. Iso kustannuskysymys varsinkin alueilla, missä maan arvo korkea. Ja voi johtaa tilanteeseen, missä pienempi lukumäärä isoja tarhoja, missä hevonen saa ulkoilla lyhyemmän ajan, jolloin kokonaishyvinvointi kärsii.

Mitä 4 momentissa säädetään tarhojen kokovaatimuksista, ei koske sairastarhoja.

11 § Tallia ja pihattoa ja niihin liittyviä tiloja koskevat yleiset vaatimukset

Hevosen ulottuvilla olevien pintojen käsittelyyn ei saa käyttää aineita, jotka voivat aiheuttaa hevoselle myrkytyksen tai muuta vaaraa hevosen hyvinvoinnille.

Tallin ja pihaton seinien sisäpintojen on oltava helposti puhtaana pidettäviä.

- Miksi? Tämä on kuin elintarvikelaitosten vaatimuksista.

Sähköjohdot sekä muut välineet ja laitteet, jotka voivat vahingoittaa hevosta, on sijoitettava siten, että ne eivät aiheuta hevoselle vahingoittumisen vaaraa.

Ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa hevosia pitävällä on oltava kirjallinen varautumissuunnitelma. Varautumissuunnitelma on pidettävä ajan tasalla. - Ihan hyvä toive, mutta onko todellakin hyvinvointisäädösten asia, paremminkin laatu järjestelmäasia ja pelastusviranomaisten säädösten vaatimus tietyn kokoisissa toimipaikoissa. Lisää turhaa byrokratiaa ja hallinnollista taakkaa käytännön hevosihmisille. Kiireellinen asia lähinnä tulipaloissa, muuten ehtii reagoimaan ad hoc-suunnitelmalla, kun tarve tulee.

Tallin ja pihaton seinät ja lattia on pidettävä kunnossa ja puhtaina siten, että ne eivät vahingoita hevosta eivätkä vaaranna sen terveyttä tai hyvinvointia. Käytävien on oltava sellaisia, että hevonen pääsee esteettä liikkumaan ja että liukastumisen vaara on mahdollisimman vähäinen. Tallissa ja pihatossa on oltava luonnonvaloa.

Tallissa, pihatossa ja niiden yhteydessä olevassa rehuvarastossa ja lantalassa on huolehdittava haittaeläinten torjunnasta.

- Tämäkin lause kuuluu laatu järjestelmän terveydenhuolto-ohjeistukseen, ei säädösten osalle.

Karsinan ja pihaton on täytettävä liitteestä ilmenevät kokoa koskevat vaatimukset.

- Kokovaatimukset ovat täyttä mutua. Mistä löytyy tutkimuksia, joiden mukaan hevosen hyvinvointi lisääntyy, kun se saa olla isommassa karsinassa? Karsinakokoja on suurennettu aikaisemmasta, mikä aiheuttaa huonosti kannattavalle hevosostaloudelle kohtuuttomia, pahimmassa tapauksessa erittäin merkittäviä kustannuksia. Kuitenkaan mitään luotettavaa tutkimusta ei asiasta ole, missä todettaisiin, että tällaiset muutokset lisäävät hevosen hyvinvointia. Saaliseläimen tarpeet liittyvät ennen kaikkea turvalliseen tilaan ja luonnollisessa asennossa pitää päästä tietysti nukkumaan, mutta muilta osin mikään hevosen karsinakäyttäytymisessä ei viittaa siihen, että se nauttisi runsaammista neliöistä. Erityisesti varsallisten tammojen karsinakokojen vaatimus on kohtuuton ja aiheuttaa isommille siitostammatalleille suuria kustannuksia. Myös varsomiskarsinan ehdoton kokovaatimus on hankala ja ennen kaikkea tarpeeton. Varsomisvaikeudet eivät korreloi mitenkään karsinakoon kanssa ja tietyissä tapauksissa pienempi karsina on jopa lähes välttämättömyys (esimerkiksi kovin suojelevat tai vihaiset tammat).

12 § Tallin ja pihatön ilmanvaihto

Tallissa ja pihatossa on huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Ilman hiilidioksidi-, ammoniakki-, tai pölypitoisuudet eivät saa nousta haitallisen korkealle.

Lämpöeristetyssä tallissa on myös huolehdittava siitä, että talli-ilman kosteus ei nouse haitallisen korkeaksi.

- Miten kosteus määritellään? Ja mitä haittaa asiasta on hevosten hyvinvoinnille? Rakennukseen tulee mahdollisesti lahovaurioita, mutta onko osoitettu niin vakavia haittoja hevosten hyvinvoinnille, että tällaista mahdollisesti kovinkin kallista investointia ilmastointilaitteisiin tms järjestelmiin voidaan vaatia. Tietyillä sääolosuhteilla (0-asteen tienoilla oleva lämpötila, kosteus, matalapaine) monissa talleissa kosteus nousee korkeaksi, koska hevonen tuottaa niin runsaasti itse lämpöä ja kosteutta, että mm luonnollinen ilmanvaihto ei riitä poistamaan kosteutta, vaikka se muissa olosuhteissa toimii riittävällä tasolla.

13 § Pihattoa koskevat erityisvaatimukset

Pihatossa on oltava kiinteä pohja, katto ja neljä seinää, jotka eivät ole avoimia seinän alaosasta. Pihatön seinien on suojattava tuulelta. Pihatön oviaukossa on tarvittaessa oltava tuulensuoja. Pihatto on suunniteltava siten, että myös lauman alempiarvoiset hevoset pääsevät kulkemaan sisälle ja ulos.

Kaikilla hevosilla on oltava samanaikaisesti mahdollisuus maata kyljellään pihatön kuivitetussa makuutilassa.

14 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026. Tällä asetuksella kumotaan hevosten suojelusta annettu valtioneuvoston asetus (588/2010).

15 § Siirtymäsäännökset

Tämän asetuksen 6 §:n 1 momentin säännöstä siitä, että varsaa ei saa vieroittaa alle puolen vuoden ikäisenä, sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2031. Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan talliin sovelletaan 7 §:n 1 momentin säännöstä siitä, että hevosella on oltava vettä saatavilla kuuden tunnin välein silloin, kun vesi muussa kuin pysyvässä pitopaikassa sääolosuhteiden takia jäätyy, 1 päivästä tammikuuta 2031. Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan talliin sovelletaan 7 §:n 2 momentin säännöstä siitä, että karkearehun saanti on järjestettävä siten, ettei hevosen tarvitse olla ilman karkearehua yhtäjaksoisesti yli kuutta tuntia, 1 päivästä tammikuuta 2031. Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan talliin sovelletaan 10 §:n 3 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2031. Ennen tämän asetuksen voimaantuloa rakennetun talli- ja pihattorakennuksen yhteydessä olevaan tarhaan ei sovelleta 10 §:n 4 momenttia, paitsi jos rakennuksessa ei ole pidetty hevosia viimeisen 10 vuoden aikana. Tämän asetuksen voimaan tullessa

toiminnassa olevaan talliin ja talliin, jonka rakennuslupa on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, sovelletaan säkäkorkeudeltaan yli 170 senttimetriä olevan hevosen karsinan vähimmäispinta-alan osalta liitteen kohdan 1.1 vaatimuksen asemesta tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä 31 päivään joulukuuta 2035. Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan pihattoon ja pihattoon, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän asetuksen voimaantuloa, sovelletaan pihatton vähimmäispinta-alan osalta liitteen kohdan 1.2 vaatimuksen asemesta tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä 31 päivään joulukuuta 2030. Edellä 2–7 momentissa säädetystä poiketen tämän asetuksen voimassa ollessa peruskorjattavaan tai rakennettavaan talliin ja pihattoon tai sen osastoon tätä asetusta sovelletaan kuitenkin siitä alkaen, kun peruskorjaus tai uusi talli tai pihatto taikka osasto on valmistunut.

Suomen Ravihevoskasvattajat ry

Nivola Kaisa
Suomen Ravihevoskasvattajat ry